

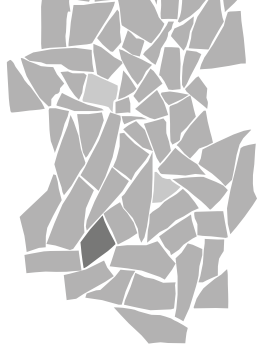

Andana
editorial

SÒNIA GUILLÉN COLOMER
NO SÉ QUI SOC

Col·lecció
TRENCAPIÈS

Andana
editorial

© del text: Sònia Guillén Colomer
© de la coberta: Pere Fuster
Revisió: Josep Alapont

© Andana Editorial, 2022
Av. Aureli Guaita Martorell, 18
46220 Picassent
andana@andana.net
www.andana.net

1a edició: desembre de 2022
ISBN: 978-84-18762-62-8
Dipòsit legal: V-3442-2022
Imprès a la UE

Prohibida la reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquest llibre en cap forma ni per cap mitjà sense l'autorització escrita de l'editor. Si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra, podeu adreçar-vos a Cedro (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

La Júlia es corda la jaqueta i comença a caminar cap a casa. Escodrina el carrer desert, les finestres tancades i molles i s'estremeix.

Els fanals li semblen compassos que dibuixen cercles de llum a l'asfalt, i les moreres, fades que badallen i estiren les branques retorçades cap a la lluna. Percep el vent que cantusseja entre les fulles i li sembla la respiració dels arbres, com si la natura volgués advertir-la d'un perill.

Al seu pas només se sent el cruixit del fullam que la tardor ha arrencat. Les moreres, inquietes, gronxen les darreres fulles i l'empenyen a caminar més de pressa. Augmenta el ritme dels passos i els peus se li enreden i rellisquen entre la fullareda humida.

Són les dues de la matinada i s'ha enfadat amb l'Àlex. La beguda havia estat de nou l'espurna que havia fet esclatar la discussió. La Júlia n'és ben conscient, del poder de l'alcohol. És com un amplificador que distorsiona els sentiments.

–Avui no estic d'humor per aquesta merda! –li ha dit. I ha marxat amb els seus amics.

S'hi ha estat una estona, amb ells. Ha fet una calada a un porro, ha begut una mica, ha intentat parar atenció a les converses. Però les ganes de festa s'havien esvaït i al cap de mitja hora ha decidit tornar a casa. El bar estava ple i els altres s'ho estaven passant bé, així que no s'ha acomiadat. Ha sortit al carrer i ha aspirat l'olor de nit, de la pluja que ha caigut mentre era dins. Des de fora, encara sentia les rialles barrejades amb la música.

Ha agafat el mòbil i l'ha mogut a la mà, com si estigués sospesant-lo. Sabia que si la mare s'assabentava que tornava sola s'enfadaria, però, si li trucava, hauria d'explicar-li perquè no l'ha portat l'Àlex. L'ha guardat a la butxaca i s'ha dit: «només estic a vint minuts de casa, m'anirà bé passejar».

I ha enfilat el camí.

Amb cada pas l'enrabiada es transforma en neguit.

El poble és tranquil, però a aquelles hores tothom ha abaixat les persianes i ha tancat les portes amb clau. Casa seva és als afores, just on comença el bosc. Quan deixa enrere l'asfalt un núvol negre esborra la lluna plena. Ara, cada rodona de llum, cada fulla groguenca que es desprèn amb un sospir, sembla una advertència. Li ve al cap, com si algú li traspasés la idea, que els arbres fa molts anys que són allà i han vist passar moltes coses. Que ensumen el perill i aprofiten el vent per advertir-la.

«No siguis estúpida. Són les mateixes moreres d'on fa quatre dies agafaves fulles per als cucs de seda», es renya per espolsar-se l'ansietat. Però el carrer buit que ha recorregut tantes vegades li resulta hostil. Comença a caminar més de

pressa. És octubre i l'hivern és a prop, però encara fa bo. Així i tot, té les mans gelades i les amaga dins les butxaques. Tremola i no és de fred. Deixa enrere el poble i per refrenar la por que li encongeix la panxa, comença a contar els passos. «Un, dos, tres, quatre...» Un soroll la fa tombar. El cor se li ha inflat i vol escolar-se entre les costelles. Com un animal espantat recorre el carrer amb la vista. Para l'orella, intenta distingir un soroll, un moviment.

No hi ha res.

Inquieta, continua. Les vambes patinen al terra humit i quasi ha de fer lliscar els peus. «Un, dos, tres, quatre, cinc...» Un altre soroll darrere seu. Aquesta vegada no dubta, està segura que ho ha sentit. S'atura i es gira mentre se sent observada. Veu un cotxe que ve pel camí de terra. Treu el Nokia i fingeix parlar mentre els músculs de les cames es tensen i se li dilaten les pupil·les. Tot el seu cos està alerta, preparat per sortir corrents. Veu que a dins el cotxe hi va una parella jove. Busquen un lloc apartat. Alleujada, els segueix amb la vista fins que les llums de darrere, vermelles, desapareixen entre els arbres. Llavors, un cap sobresurt rere un tronc. És un moviment ràpid, de caçador, però ella l'ha vist.

El cor li bombeja furiós i l'adrenalina se li escampa per tot el cos. Comença a córrer sense mirar enrere. Les passes que ressonen a la catifa de fulles no són només les seves. S'hi esforça, tot i que els texans estrets i la por de caure l'alenteixen. Li sembla que no avança, fins que veu la llumeta de l'entrada de casa seva i recupera forces. Somriu entre llàgrimes. Llavors, el mòbil li surt disparat de les mans i

es capbussa com un peix entre les fulles. Sense pensar-hi, s'ajup per agafar-lo.

Un pes sobtat a l'esquena la fa caure. Para les mans per aturar el cop i un dolor intens li puja pels braços. Un cruixit li fa entendre que s'ha trencat el canell. Un gemec ronc i una arcada és tot el soroll que fa.

Nota les fulles mortes i humides a la cara i el pes a l'esquena. L'ofega. Li trencarà les costelles. Intenta agafar aire per xisclar, però tot es torna fosc.

Es desperta entre somnis. El silenci se li enganxa a la pell i li taponen les orelles com si estigués submergida en un líquid espès. Intenta caminar a través de l'aire massís. Fondeja en records imprecisos que se li escapen quan els té a tocar. Com una fotografia dins el cervell, centelleja la imatge d'algú colpejant-la. Ho recorda: li ha fet mal i l'ha portat allà. Una tènue claror il·lumina el lloc entre boirines. A la distància distingeix una figura a la besllum. Ofega un crit, s'esforça per enganxar-lo a la gola abans que surti. Però l'ha sentit i la persona comença a girar-se. Força la vista per distingir-la i un desassossec profund la paralitza. És una dona morena, alta i forta, atlètica i d'uns quaranta anys. Vol escapar, però les cames li són alienes, es neguen a obeir-la. L'aire es torna més dens i la claror torna a minvar. Mentre se submergeix de nou en la foscor prega: «Mamà, ajuda'm».

Quan torna a despertar, no sap si encara és al mateix lloc. Sent un home i una dona que parlen a prop. No es pot moure, està lligada. Ho veu tot borrós i intenta centrar-se en les veus. L'ha sentit abans, la dona, però no pot recordar quan

ni a on. El seu cervell s'ha convertit en una torre de Babel on els sentits no s'entenen i els pensaments fugen. Lluita per definir la imatge. Li arriba la seva olor i tots els sentits li diuen que és algú que coneix molt. En aquell caos, dues idees sorgeixen i s'uneixen amb urgència: està drogada i la dona és algú que la pot ajudar. Vol parlar. Lluita per mantenir-se desperta. Les veus s'allunyen mentre cau de nou inconscient.

No sap quant de temps ha passat.

La llum li traspasa les parpelles tancades. Les obre amb cautela. Està en una estança àmplia. «Un hospital?», pensa. Nota els ulls inflats i les imatges continuen borroses. Ignora les punxades doloroses que la travessen fins al clatell quan intenta enfocar la vista. I llavors, com si fos un animal, la gana s'imposa per sobre de qualsevol altre pensament. Obre la boca per cridar i li surt un gemec dèbil. Una llàgrima d'impotència li rellisca fins a l'orella i obre el camí perquè el plor li sacsegi tot el cos. Té gana, dolor i per sobre de tot, necessita la mare.

«Deixeu-me tornar a casa, si us plau!!!»

Llavors nota com algú li acosta als llavis un líquid tebi i s'ho empassa amb ànsia. Li raja pels costats de la boca, li mulla el coll, se li fica a les orelles. La beguda la calma. Els músculs es relaxen i torna a enfonsar-se en un son profund.

Quan recobra la consciència el temps és només un element difús. Ha oblidat com funciona. L'han deslligat i pot moure cames i braços. Li costa coordinar els moviments, com si les connexions entre extremitats i cervell s'haguessin cobert de plom. Lentament, obre els ulls i els objectes agafen

nitidesa. «Podré recuperar la vista?», es pregunta, i la por fa que respiri acceleradament. «Estic a punt de tornar a plorar i no puc controlar-ho.» Sent més a prop la veu coneguda i aconsegueix contenir el plor. Alça la mà sense traça per cridar la seva atenció. La mateixa dona que ha olorat i sentit s'acosta i li agafa els dits amb cura. Alleujada, comprova que en apropar-se pot distingir la seva cara. Somriu.

–Laia –la veu és afable i tranquil·litzadora–, no pots dormir?

Furiosa, pensa: «Què dius?! Laia? Jo no soc la Laia! Us heu equivocat!»

El plor contingut es desborda i surt d'ella com ràfegues de vent. Obre els pulmons i crida: «Vull la mare... Només vull tornar a casa amb la mare!». Però el que surt no són paraules; només és un bram que augmenta de volum.

Com si fos una ampolla de Coca-Cola que algú agités, un torrent de records la sacseja, la travessa com si fos d'escuma.

La llum d'una foguera il·lumina una clariana al mig del bosc. Atordida, entreveu ombres, ombres que es belluguen al seu voltant. Està despullada i nota un líquid calent entre els pits, però res li fa mal. Els arbres l'acompanyen. Pot sentir com la saba empeny les fulles mentre la seva sang brolla amb cada batec. L'aire no li passa, bombolleja als bronquis inundats. Pensa en la mare. «Perdona'm, mama», prega. «T'estimo.» Pensa en l'Àlex. «T'estimo.» L'amor la inunda, i tot i que se sap perduda, li planta cara a la mort prematura.

Dolçament, el cos se li torna aigua i la mirada transparent.

Són les cinc de la matinada.

Molts altres records comencen a sortir disparats com focs artificials. El món es converteix en un calidoscopi que gira cada cop més ràpid. Ella i els seus germans el dia de Nadal obrint els regals. Els tres un estiu agafant crancs a Cadaqués amb un fil de pescar. La mare estirada amb ella, llegint-li el mateix conte per segona vegada. Les dues fent-se el mateix tatuatge. Ella amb el Marc al parc de davant fent-se el primer petó amb els llavis tancats, rígids. L'Àlex, mirant-se els peus, cercant la força per parlar-li. El comiat de la mare abans de sortir i que ella va ignorar perquè estava empenyada. L'Àlex dient-li a cau d'orella que l'estima. El seu dit dibuixant-li un cor al palmell per sota la taula.

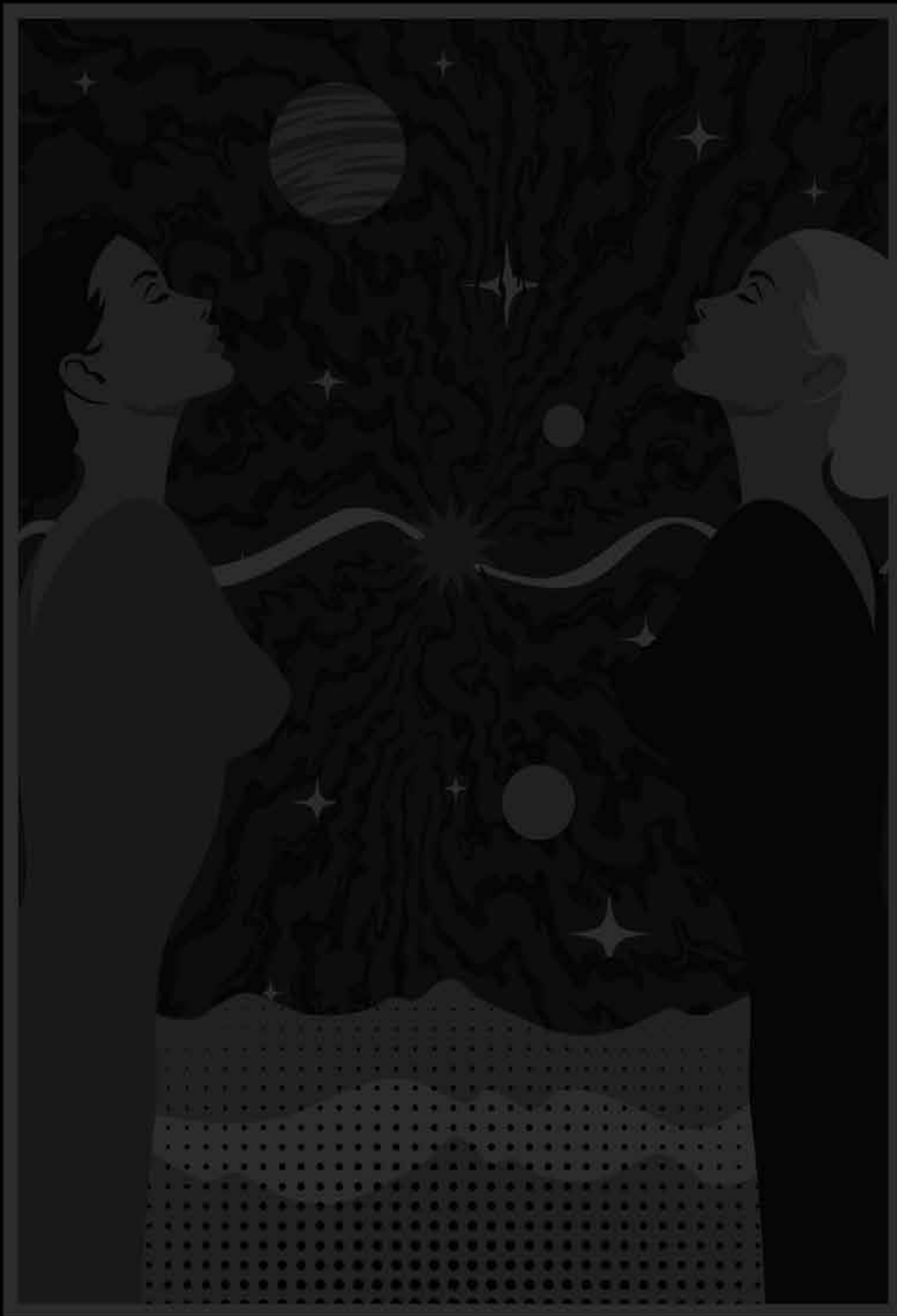
Les imatges fugen desordenades com si la memòria fos una banyera a la qual han tret el tap. Dies, mesos i anys desapareixen, es descomponen.

Pren consciència que aviat tornarà a ser una fulla en blanc i s'aferra amb totes les seves forces a la imatge de l'Àlex. De la mare. No els ha pogut demanar perdó. No ha pogut acomiadar-se'n.

En mig del caos, sent la veu coneguda de la dona i nota com l'agafa en braços.

–La meva filla matinera, que ha nascut a les cinc de la matinada. Tenies pressa per sortir, oi?

Un fil invisible li arrenca el darrer record i amb ànsia s'aferra al seu mugró.

«La llet és iogurt?

No, no ho és. Tanmateix, sense la llet mai tindríem iogurt.

¿Podem dir que la substància del iogurt és la mateixa que la de la llet original? De nou, no, és diferent. De manera similar, podem aplicar el mateix raonament quan ens referim a la nostra vida futura o al proper moment de canvi, quan anem d'un lloc a un altre, passem d'un instant a l'altre o d'una vida a l'altra.

Qui soc ara no és exactament el que seré a la meva propera vida; seré diferent, com en el cas del iogurt. Ara soc llet, però potser a la propera vida em convertiré en iogurt.»

Ringu Tulku Rimpotxé

La Laia no sap quan va percebre que era una continuïtat. Desconeix en quin moment va sentir per primer cop l'esquitx d'una reminiscència, la sensació d'una ombra coneguda que planejava per sobre d'ella. D'ençà que pot recordar, dins seu hi ha una existència anterior que flueix com un corrent subterrani. De tant en tant, un record sura a la superfície de la seva consciència, com les restes d'un naufragi.

La primera vegada que recorda té tres anys. És una nena llesta, que observa el món amb uns bonics ulls foscos i brillants. Té els cabells rinxolats, la boca petita i una expressió concentrada en tot el que l'envolta. La seva naturalesa és la d'un caragol; si alguna cosa la toca, s'encongeix dins la closca. Per a ella, tothom és un desconegut, a excepció de la Sandra, la seva mare.

La mare és una figura omnipresent. La persona que és amb ella quan es desperta, qui la vesteix i la pentina, la porta a escola, l'acarona quan plora i amb qui s'adorm abraçada. És alta, gairebé de metre vuitanta. Té les espatlles amples

i llueix un somriure que li fa sortir dos bonys a les galtes, com un hámster. No és un somriure bonic, però és tranquil·litzador i l'encomana a tothom amb qui parla.

A la Sandra li va costar molt quedar-se embarassada. Quan s'hi va decidir ja tenia trenta-sis anys. Va passar un any en què ho van intentar i no s'hi quedava. Llavors va començar la seva travessia del desert.

Els tractaments de fertilitat la deixaven esgotada, físicament i psicològicament. Navegava entre l'esperança d'un embaràs i la desil·lusió. Cada vegada que li baixava el període plorava. Cada tractament era més difícil. Amb els mesos el desig de ser mare ho omplia tot.

Tres vegades va aconseguir quedar-se embarassada. Tres vegades va perdre el bebè. Tres vegades va haver de tornar a casa caminant com una anciana pel mal de panxa, amb els pits inflats i l'ànima desfeta.

El darrer el va perdre embarassada de vint setmanes. El marit la va trobar al lavabo en mig d'un bassal de sang amb les mans entre les cuixes per aturar la inevitable pèrdua.

Tots van intentar convèncer-la que ja n'hi havia prou. Però ella necessitava ser mare. Sentia que l'única cosa que justificaria el seu patiment era que ho aconseguís. Si es rendia, tot hauria estat en va.

Per això no es va donar per vençuda i la Laia va néixer al cap de vint-i-vuit setmanes. Des que és mare, sent que tot el que abans li importava s'ha descolorit, i alhora, la vida té més colors. També el seu cor és més complex, com si hagués doblat de mida per encabir aquella criatura. O més aviat

s'hagués partit en dos. És conscient que amb el tros que li ha quedat no té prou per viure. Necessita l'altre tros, el que ara duu la seva filla.

Quan s'acosta el final de la baixa maternal plora. Es desperta a la nit i mira la nena que dorm al bressol. Li posa la mà a l'esquena per sentir la respiració i li murmura que no se'n vol separar.

Continuen lligades per un cordó umbilical invisible. Potser per aquella determinació que va fer que la Laia s'aferrés a l'úter, que resistís quan els altres embrions havien abandonat el seu ventre entre sang i dolor.

Quan comença a treballar, la Sandra comprova que el seu trosset de cor continua bategant lluny de la filla. Amb els dies aprèn a no pensar tota l'estona en ella, a no trucar cada hora, a callar la veu que li recrimina que és ella qui l'hauria de cuidar. Quan arriba l'hora de plegar, surt disparada. No s'entreté a parlar amb ningú. Condueix de pressa i s'emprenya quan troba cua o quan algú passeja amb parsimònia. Li sembla increïble que els altres conductors no tinguin pressa. Que no s'adonin que fa moltes hores que és fora de casa i necessita unir els dos trossets de cor.

La Laia se sent connectada a la mare com si el seu jo no pogués existir sense ella. També sent que no és només ella sola, que és algú més. No sap explicar-ho.

El pare, el Joan, és una figura coneguda i segura, algú a qui estima, però amb qui la connexió no és tan forta. És un home alt i prim, de caràcter introvertit i racional. La Laia el veu moltes hores assegut davant de l'ordinador, capficat

mentre els seus dits teclegien incansables. A vegades, la seu a la falda i li deixa moure el ratolí o li posa algun vídeo que mira embadalida.

El pare va tenir la Laia perquè la mare volia. Ell no hauria tingut fills, i després de la primera experiència, la il·lusió que hauria pogut sentir va mudar en preocupació. Però estimava la seva dona i sabia que no era negociable. Estar amb ella implicava formar una família. Va consolar la Sandra després de cada intent fallit. La va cuidar cada cop que el somni d'un fill se li escorria entre les cames emportant-se una part d'ella. Li va pregar que no ho intentessin més, però ella necessitava ser mare i ell la necessitava a ella.

Quan va ser pare, només tenia por que la Laia morís i arrossegés amb ella la seva dona. Durant les quatre setmanes que va estar a la incubadora, contemplava la criatura diminuta i arrugada que a penes respirava sota la llum blanca i li demanava que es quedés. Observava els tubs que li sortien del nas i les cames com els engranatges d'una màquina i sentia una malenconia com no l'havia sentida mai abans. Un desig immens d'agafar-la en braços i cuidar-la.

Per a la Laia el seu pare és secundari, però essencial. És algú que les protegeix, a ella i la mare, algú en qui confia i a qui estima.

Els primers anys de vida l'entorn de la Laia és limitat i segur, excepte que pateix greus crisis asmàtiques. Els seus atacs són ferotges i imprevisibles. A totes les bosses la mare duu un inhalador i una càmera que li aplica amb destresa d'infermera quan li passa. Ella es queda amorrada a la màs-

cara, panteixant amb els ulls fixos en els de la mare fins que l'aire torna a circular pels seus bronquis.

A tres anys encara no parla. Es fa entendre a la seva manera. A vegades assenyala el que vol, a vegades la seva cara és tan expressiva que la mare la comprèn sense necessitat de parlar. No li donen importància al silenci, però a la darrera visita la pediatra els ha recomanat que la portin al psicòleg. Quan els ho ha dit s'han sentit malament, com si no haguessin estat prou atents. Busquen el millor especialista.

Encara no intueixen que a la primera psicòloga la seguiran moltes altres.

La primera visita l'han de fer sols. Fins a aquell moment, havien estat tan preocupats per l'asma que el seu silenci els semblava anecdòtic, una característica heretada del pare. Però la mare, asseguda a la sala d'espera, nota una sensació de buit a la panxa, com si la cadira tingués un mecanisme ocult que augmenta la gravetat.

Al seu voltant, altres pares esperen, inquietos, com ells. Quan fa deu minuts que hi són, s'obre una de les portes dels consultoris i una dona jove s'hi acosta somrient:

–Els senyors Marí? –Es posen drets alhora.– Ja poden passar.

La segueixen a dins. És un despatx petit i asèptic. La dona es col·loca a l'altra banda de l'escriptori blanc i seu davant d'ells. És rosa i molt menuda. Torna a somriure i tots dos la imiten, neguitosos, sense saber per què.

–Soc la Clàudia, psicòloga infantil. Estic especialitzada en trastorns del llenguatge. Farem primer una visita amb

vostès i després decidirem quin és el següent pas. Si els sembla bé, començaré amb unes quantes preguntes.

Els dos assenteixen alhora.

-La seva filla es diu Laia, oi?

Fan que sí amb el cap.

-I va néixer el 20 de maig de 2005?

Assenteixen.

-Té cap germà?

Neguen amb el cap. A la mare li venen al cap tots els nens que no van arribar a néixer, que van morir al seu ventre. Aparta el pensament perquè la fa entristir i vol estar concentrada amb la Laia.

-Molt bé. Ha patit alguna malaltia relacionada amb l'oïda?

-No -diu la mare.

-Otitis recurrents?

-No -repeteix.

-Alguna altra malaltia que recordin?

La mare contesta:

-És asmàtica. Pateix crisis de tant en tant, però li hem fet les proves i no li han descobert cap al·lèrgia. El seu pneumòleg ens diu que és un tipus d'asma intrínsec. Es desencadena per situacions estressants o angoixa, però no hem pogut detectar què li passa quan té un atac. No segueix cap patró.

-D'acord. Pren medicació?

-Pren Aspiromax de forma regular i Ventolin quan té una crisi.

-Alguna altra cosa a mencionar? Bronquitis? Refredats?

-N'ha tingut, és clar, però com tots els nens. Res que sigui excepcional... Li vam fer arribar una còpia del seu històric mèdic.

-Sí, sí. És només que em vull assegurar que tot estigui bé. Per edat, la Laia ja hauria de tenir una mica de vocabulari. Aproximadament quantes paraules diu?

Els pares es miren un instant abans que la mare respongui.

-Una.

-Una?

-Sí. Només diu «mama».

La psicòloga guixa els seus papers amb lletres exageradament grosses.

-Res més? No demana ni aigua?

Neguen amb el cap.

-I com demana les coses?

-Les assenyalava amb el dit. Es fa entendre.

-A banda del llenguatge, han notat res més estrany en la seva filla?

Tornen a negar amb el cap. Per un moment la mare tem que la psicòloga pensi que la nena no parla perquè ells tampoc ho fan.

-Rebequeries? Plora molt?

Neguen.

-Porta bolquers?

-No. Els hi vam treure a dos anys. No es feia pipí i vam decidir provar. Va ser molt fàcil, tant de dia com de nit.

-No és gaire habitual, però és bon senyal. Si haguessin de descriure la Laia, què en dirien?

–És una nena dolça i intel·ligent –diu la mare–. Li agrada jugar amb nines, dibuixar i veure pel·lícules. És molt afectuosa amb nosaltres, encara que desconfia dels estranys. A l'escola la mestra ens diu que, tot i que no parla, fa molt bé les feines. No és perquè sigui la meva filla, però és meravellosa.

El pare parla per primer cop.

–La meva dona l'ha descrit fidelment. Vull dir que som els seus pares i potser no som imparcials, però és tal com és. És dolça, encara que a vegades es queda concentrada mirant alguna cosa i sembla preocupada, absent. És una nena increïble. No sembla que tingui tres anys. Pot jugar sola, o mirar una pel·lícula d'adults amb nosaltres. Li agrada molt el cinema. Jo soc informàtic. Sempre he sigut introvertit, molt cap a dins. Per això no ens semblava que hi hagués cap problema. Només hi ha una cosa que fins ara no li hem donat importància, però potser sí que en té...

La mare el mira. Ja han discutit alguna vegada per aquell tema i digui el que digui la psicòloga no pensa cedir. El pare s'adona que es redreça a la cadira i es frega les mans, com sempre que està nerviosa.

–La nostra filla dorm amb la mare. No hem aconseguit que dormi al seu llit. Quan ho hem provat, s'ha despertat de matinada xisclant i ha patit un atac d'asma. Per això vam decidir que no ho intentaríem més...

La psicòloga apunta i encercla la darrera frase. La mare se n'adona i aclareix:

–Ja li he dit que és una nena molt sentida. Abans dormíem els tres al llit, però moltes nits donava puntades de peu o

ploriquejava per un malson. Ara dormim les dues juntes i el meu marit ho fa a l'habitació petita.

–D'acord. De moment no intentin canviar-la de llit. Anem pas a pas.

La Clàudia gira els fulls i els torna a somriure.

–Expliqui'm això dels malsons.

–Bé, moltes nits plora en somnis. Quan li passa, no para de dir «mama, mama...», així que l'abraço i acostuma a calmar-se. En canvi, quan hem provat que estigui sola, si em crida i no la sento de seguida, pot entrar en pànic...

–Pel que m'expliquen no sembla que sigui res preocupant, però hauré d'avaluar la Laia, juntament amb vostès. El que fem amb nens tan petits és deixar-los en una habitació amb els pares. Hi ha una finestra com la de les pel·lícules de policies. Jo els estaré observant i vostès hauran d'actuar com ho farien normalment.

–Li hem de dir alguna cosa? Hem de fer res especial?

–No, poden dir-li que jugaran a un joc divertit. Es tracta que es comportin tal com ho farien a casa. D'aquesta manera podrem avaluar com actua la Laia i quines són les seves reaccions. Després quedaré amb vostès i decidirem els propers passos. Els sembla que acordem una cita? Per exemple, per a la setmana vinent?

–Sí, és clar.

–Perfecte. Podeu concretar el dia i l'hora amb la meva secretària.

Els pares surten inquietos de la consulta. Mentre desfan el camí cap a casa, la mare li diu que potser han estat negli-

gents, despreocupats. Li sembla que els malsons, la manca de parla, són senyals que la nena pot tenir algun problema. El pare la tranquil·litza, però ell també nota un buit a la panxa.

El dia de la visita, la Laia seu a la sala a sobre la faldilla de la mare. Du un texà amb una samarreta de flors i està més quieta que de costum, com si estudiés si aquell lloc és prou segur per desenganxar-se dels pares.

Els se senten angoixats, com si s'estiguessin a punt d'examinar. La mare no pot evitar pensar que els observen, que els avaluaran i no té clar si al final aprovaran.

No han esperat gaire quan els fan passar a una estança plena de joguines. És una habitació amb les parets pintades amb arbres, núvols i ocells. Està decorada per crear un ambient infantil, però tot els resulta estrany, com si haguessin caigut pel forat d'*Alicia al país de les meravelles*. S'asseuen en dues cadires diminutes amb els genolls a tocar del pit. Intenten obviar el vidre que ocupa la paret i per on se saben vigilats. Tot i l'esforç, els moviments són continguts i la veu sona impostada, com si actuessin.

La Laia continua enganxada a la Sandra. Té la mà ficada entremig de la brusa per notar l'escalfor del pit. La il·luminació de la sala és potent i accentua la pal·lidesa dels tres. Passen uns quants minuts fins que, atreta per les taules plenes de joguines, s'anima a desenganxar-se i comença a explorar.

La mare, per seguir una mica el paper que faria a casa o el que pensa que s'espera d'ella, li diu:

–Mira, Laia, un trencaclosques. Vols que el fem plegades?

La nena s'hi acosta. Hi ha un taulell de fusta amb diferents formes. Agafa una bola i la cola pel forat rodó. Agafa una estrella i fa el mateix. Aviat ha col·locat totes les figures correctament.

–Vols que el tornem a fer? –pregunta la mare.

La nena nega amb el cap. La mare s'apropa a una cuina plena de cassoles petites i platets de plàstic. Al costat, hi ha una prestatgeria amb nines.

–Mira quina cuina! És com la que tenim a casa. Vols que donem menjar als nens? Estan solets i segur que deuen tenir gana...

La Laia mira la mare amb atenció, amb una cara tan amoïnada que li provoca un pessic a la panxa. Els ulls se li humitegen, com si hagués comès una falta i l'haguessin renyat. La mare creu que, com que és molt sentida, li ha fet sentir pena per les nines.

–No passa res, amor. Els nens estan molt feliços. Per què no els asseus a les cadiretes i prepares alguna cosa?

La nena continua amb aquella expressió trasbalsada, i la mare segueix el rumb de la seva mirada. Té els ulls fixos en una joguina que hi ha en un racó. És una Jaggets d'ulls ametllats i amb dues cuetes de color blau que sobresurten del cabell laci i fosc. La Laia l'observa amb aquella expressió concentrada que adopta a vegades, com si intentés comprendre què fa allà.

–Vols que anem a buscar la nina? –li pregunta la mare.

La nena comença a caminar cap al racó. Agafa la nina entre els seus braços i l'estreny amb força. Mou el cos d'una banda a l'altra, amb un moviment mecànic. Els pares mai li havien vist una reacció com aquella.

–Que maca! T'agrada, Laia?

La nena assenteix. El pare s'acosta. La mare l'ha amenaçat abans de sortir de casa perquè sigui més participatiu. Una mica forçat, diu:

–Quina nina tan bonica, Laia. Vols que juguem amb ella? La seiem a la cadireta?

–Es diu Sashimi –pronuncia la Laia.

Els pares es miren incrèduls. La seva filla ha parlat amb un fil de veu quasi imperceptible. Giren la vista alhora cap a la finestra de vidre, preguntant-se si ho han sentit, però no més troben el seu reflex desconcertat.

–Què has dit, Laia?

El pare s'ajup fins a quedar a la seva alçada.

–És meva. És la Sashimi –repeteix.

Els ulls dels pares, confosos i una mica avergonyits, van del mirall a la nena. Són allà perquè han explicat que la seva filla no diu cap paraula, i no només ha parlat, sinó que ha construït un parell d'oracions.

L'alegria de la mare en veure que parla queda amortida perquè té por que els prenguin per pares que exageren. O el que és pitjor, per aquells pares que fingeixen malalties dels seus fills per cridar l'atenció o fer pena. Està tan capficada amb aquests pensaments que no calibra com és d'extraordinari que hagi parlat tan clarament.

La porta de la sala s'obre i la psicòloga hi entra. El seu rostre és amable, però ells continuen amb aquella sensació estranya, una barreja d'alleujament i culpa.

La psicòloga s'ajup i els quatre queden a la mateixa alçada.

–Laia –diu– has trobat una nina molt maca. Com es diu?

La nena l'observa uns instants.

–Sashimi.

–Li has posat tu el nom?

La seva boca es fa un fil, gira els ulls, com si ensumés el vapor d'un record i abraça amb més força la nina. Vol dir que el nom l'hi ha posat la mare, però la mira i no sap com explicar que no és *aquella* mare.

Torbada, s'apropa a la mare i es tanca a la closca com fa sempre que no sap expressar el que sent. I per un instant, el temps es rebrega i sent la veu que li ha xiuxiuejat el nom de la nina. És una veu dolça, d'algú a qui troba a faltar. Sent un enyor imprecís i profund i no pot evitar començar a plorar. S'encongeix a sobre la nina, com una petxina que protegeix una perla.